

Länspensionärsråd och tillgänglighetsråd Region Norrbotten

Tid och plats

2023-04-19 klockan 09.00-15.15.

Regionhusets sessionssal i Luleå samt digitalt via Teams.

09.00-10.15 Länspensionärsråd

10.30-14.00 Gemensamt för båda råden

14.15-15.15 Tillgänglighetsråd Region Norrbotten

Deltagare

Camilla Friberg (S), ordförande

Ulf Boström (C)

Ellinor Sandlund (M)

Åke Bolmgren, PRO

Eivy Blomdahl, PRO

Kerstin Öhrling, PRO

Siv Nilsson, SKPF

Ingrid Norberg, SKPF

Mona Wilsson, SPF Seniorena

Birgitta Johansson Huuva (C), vice ordförande i tillgänglighetsrådet

Bodil Wennerbrandt Sevastik (S), Norrbottens Kommuner

Inga-Lis Samuelsson (C), Norrbottens Kommuner

Beatrice Öman (S), Norrbottens Kommuner

Stefan Simonsson, Funktionsrätt Norrbotten, via Teams

Jan Erik Nilsson, Funktionsrätt Norrbotten

Ann-Christine Magnusson, Funktionsrätt Norrbotten, från 13.35

Inger Johansson, Funktionsrätt Norrbotten

Annelie Arnesdotter, Funktionsrätt Norrbotten, via Teams

Gudrun Kron, Funktionsrätt Norrbotten

Hjördis Lindström, SRF

Övriga närvarande

Micke Boström, sekreterare

Helena Trældal, kanslichef

Anita Hollström, SPF Seniorena

Justerat digitalt

Justerat 2023-05-

Camilla Friberg, ordförande

Micke Boström, sekreterare

Jan Erik Nilsson, justerare

Siv Nilsson, justerare

1. Sammanträdet för läns pensionärsråd och tillgänglighetsråd Region Norrbotten öppnas

Camilla öppnar det gemensamma sammanträdet.

2. Upprop

Upprop hålls.

3. Val av protokolljusterare

Som protokolljusterare från läns pensionärsrådet väljs Siv Nilsson.

Som protokolljusterare från tillgänglighetsrådet väljs Jan Erik Nilsson.

4. Godkännande av dagordning och anmälan av övriga frågor

1. Sammanträdet öppnas.
2. Upprop.
3. Val av protokolljusterare.
4. Godkännande av dagordning och anmälan av övriga frågor.
5. Aktuell regioninformation.
6. Informationsärenden.
7. Uppföljning av tidigare ärenden.
8. Nya ärenden.
9. Inspel till strategisk plan 2024-2027.
10. Övriga frågor.
11. Sammanträdet avslutas.

Dagordningen godkänns.

Camilla påminner ledamöterna om att läsa minnesanteckningarna från beredningsutskottets möte den 29 mars 2023 som skickades ut samtidigt som kallelsen till detta sammanträde.

5. Aktuell regioninformation

Lärkan i Boden

Den nya hälsocentralen Lärkan i Boden invigdes den 12 april 2023. Det finns ett stort intresse för hälsocentralen och många har redan listat sig där. Personalsituationen är god.

Regionledningen noterar fortfarande ett behov av att se över hela hälso- och sjukvårdsstrukturen i Boden generellt. Det handlar främst om ett samlat grepp över primärvården.

Enkät från myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har inlett ett projekt som handlar om patientmedverkan inom styrning och ledning av den regionala hälso- och sjukvården. Ett moment inom projektet är att genomföra en enkät som ställs till personer med erfarenhet av patient- och brukarmedverkan på olika sätt. Därför vill myndigheten skicka frågor till ledamöter och ersättare i tillgänglighetsråd Region Norrbotten.

Regionen saknar fortfarande ifyllda blanketter om personuppgifter från ett antal ledamöter. Det är en förutsättning för att kunna lämna ut kontaktuppgifter utanför den egna organisationen. Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har haft tillgång till de kontaktuppgifter som en del av ledamöterna godkänt för publicering på webben.

Sekreteraren har varit i kontakt med myndigheten och undersökt möjligheten att regionen skickar enkäten till ledamöter som inte har godkänt offentlig publicering av personuppgifter. Samtidigt har sekreteraren framfört önskemålet om att kunna svara på frågorna i enkäten via telefon.

Stefan tycker att alla som ännu inte har fyllt i blanketten om godkännande för hantering av personuppgifter ska få en påminnelse.

Remiss om hälso- och sjukvård i hemmet

Kunskapsstödet ”Vägledning för samverkande hälso- och sjukvård i hemmet” har varit ute på remiss. Föreningsrepresentanterna i läns pensionärsrådet och tillgänglighetsråd Region Norrbotten har fått möjlighet att komma med synpunkter. Materialet skickades ut den 31 mars 2023 och sista svarsdag var den 15 april 2023. Inga svar har inkommit via sekreteraren. Det har även funnits möjligheter att lämna synpunkter direkt till remisställaren.

Ekonomi

Många regioner befinner sig i ett utmanande ekonomiskt läge och det gäller även Region Norrbotten. Regionen har i grunden en stabil ekonomi och god finansiering men under rådande situation finns en sannolikhet att regionen budgeterar för ett underskott.

Regionledningen ser stora behov av framtida investeringar i egna fastigheter. Det handlar både om eftersatt underhåll samt om- och nybyggnationer. Detta måste ske succesivt under många år framöver.

Personalfrågor

Kompetensförsörjning

Den 5 april 2023 beslutade en enig regionstyrelse om ett antal åtgärder för att underlätta kompetensförsörjningen till hälso- och sjukvården.

1. Ge regiondirektören i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder för att minska sjukfrånvaron bland medarbetare. Förslag med aktiviteter ska redovisas till styrelsen senast september 2023.
2. Ge regiondirektören i uppdrag att ta fram förslag på kompetenshöjande insatser för utredning och förebyggande insatser gällande kränkande särbehandling. Förslag ska redovisas till styrelsen senast september 2023.
3. Ge regiondirektören i uppdrag att ta fram förslag som ökar incitamentet för förlängt arbetsliv och bidrar till att behålla senior arbetskraft. Förslaget ska redovisas till regionstyrelsen senast i augusti 2023.
4. Ge regiondirektören i uppdrag att ta fram förslag som ökar möjligheten att rekrytera blivande medarbetare redan under studietiden. Förslag ska redovisas till styrelsen senast september 2023.
5. Ge regiondirektören i uppdrag att sluta kollektivavtal med berörda fackliga organisationer i syfte att öka ersättningen för arbete under obekväm arbetstid från och med den 1 september 2023.
6. Ge regiondirektören i uppdrag att ta fram en plan för att minska beroendet av inhyrd personal. Uppdraget ska redovisas till styrelsen senast september 2023.
7. Ge regiondirektören i uppdrag att se över chefernas förutsättningar gällande antalet medarbetare per chef, mängden administrativa uppgifter samt introduktion och utbildningsinsatser. Uppdraget ska redovisas till styrelsen senast september 2023.
8. Tillföra divisionerna 135 miljoner kronor, vilket inarbetas i den strategiska planen för år 2024. Tillförseln ska finansiera ökad ersättning för arbete under obekväm arbetstid.
9. Förstärka företagshälsovårdens budget med en miljon kronor, vilket inarbetas i den strategiska planen för år 2024.
10. Finansiera rekryteringsstöd i form av verktyg och licenser med upp till en miljon kronor per år, vilket inarbetas i den strategiska planen för 2024.
11. Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att utöka budgeten för regionstyrelsen för 2023 med 45 miljoner kronor, i syfte att delårsfinansiera en ökad ersättning för arbete under obekväm arbetstid, genom att minska det budgeterade resultatet för 2023.

Inhyrd personal

Regionen har fortfarande väldigt höga kostnader för inhyrd personal. En av regionstyrelsens beslutade åtgärder för att underlätta kompetensförsörjningen är därför ett uppdrag till regiondirektören att ta fram en plan för att minska beroendet av inhyrd personal.

Camilla understryker att det handlar om att begränsa utgifterna i så stor utsträckning som möjligt även om det aldrig går att komma ner till noll. Regionens prognos för hela 2023 visar på 640 miljoner kronor i kostnad för inhyrd personal om man inte lyckas dämpa utgifterna.

Samtidigt pågår ett nationellt arbete som leds av SKR (Sveriges kommuner och regioner) för att hålla nere kostnadsutvecklingen för inhyrd personal inom hälso- och sjukvården eftersom utgifterna ökar i samtliga regioner.

Regionråd och regionledningen har varit och kommer att vara på besök vid samtliga sjukhus i Norrbotten. En av frågorna som avhandlas i samband med besöken är just inhyrd personal.

Inger ställer några följdfrågor om inhyrd personal. Camilla informerar om att den största hyrkostnaden gäller läkare men att kostnaderna för sjuksköterskor ökar mest.

Egen personal

Camilla uppmärksammar att regionen behöver göra satsningar på den egna personalen. Det har påbörjats flera arbeten i denna fråga.

Bland annat har regionstyrelsen beslutat att dubblera OB-ersättningen (ersättning för arbete på obekväm arbetstid). Inger ser positivt på detta och menar att höjningen kan göra att personalen orkar och vill stanna kvar.

Regionen har också gjort olika insatser för att säkerställa sommarbemanningen. Just nu är personalläget bättre än vid samma tid förra året.

Ingrid ser en koppling mellan svårigheten att få sommarpersonal till Norrbotten och den tuffa bostadsmarknaden. Camilla nämner olika alternativ till boenden för sommarpersonal som regionen har arbetat med.

Hjördis frågar om tjänsten vårdnära service som tidigare har funnits på vissa sjukhus. Camilla informerar om att regiondirektören har ett uppdrag att återinföra tjänsten i någon form. Det kanske inte blir exakt på samma sätt som tidigare men någonting i närheten. Principen är fortfarande att anställa personal som avlastar bland annat sjuksköterskor med arbetsuppgifter som kan handla om förflyttning av patienter, påfyllning i förråd och liknande. De första personerna ska vara på plats inför sommaren.

Beatrice menar att regionen och kommunerna måste hjälpas åt att förbättra situationen med bemanningen inom hälso- och sjukvården. Här spelar även gymnasiets vård- och omsorgsprogram en stor roll.

Birgitta påminner om vikten av insatser för äldre med psykisk ohälsa. Anneli påminner om att inte glömma äldre rörelsehindrade som är i en utsatt situation när det gäller möjligheten att få vård och omsorg.

Sunderby sjukhus

Regionen har genomfört förbättringar vid akutmottagningen på Sunderby sjukhus den senaste tiden. Verksamheten befinner sig nu i en bättre situation än vid början av året. Bland annat finns fler platser både på akutmottagningen och på vissa avdelningar i sjukhuset. Det underlättar patientflödet och har förbättrat arbetsmiljön. Fortfarande återstår arbete med att trimma in den nya organisationen.

Kalix sjukhus

Regionen har öppnat åtta nya vårdplatser på en "blandavdelning" vilket ger ett bättre flöde på Kalix sjukhus.

Camilla får en följdfråga om bemanningen på den neurologiska mottagningen men har ingen aktuell information.

Information om kunskapsstyrning

Överläkare Agnes Lindbo informerar om regionens arbete med kunskapsstyrning kopplat till äldres hälsa. Det handlar bland annat om områdena sköra äldre och kognitiv sjukdom (demens). På plats finns även regionens samordnare för kunskapsstyrning. Jessica Segerlund (jessica.l.segerlund@norrboten.se) och Therese Apelqvist (therese.apelqvist@norrboten.se) som båda arbetar på regionens hälso- och sjukvårdsavdelning.

Diskussionen med ledamöterna berör områden som utredningar, stöd till anhöriga och registrering i kvalitetsregister.

Regionens råd för kunskapsstyrning träffas nästa gång den 9 maj 2023. Sekreteraren får i uppdrag att bevaka frågan och skicka ut material till ledamöterna när det finns tillgängligt.

Agnes tipsar om TV-serien "När jag inte längre minns dig" som handlar om demens. Den är producerad av redaktionen för Uppdrag granskning och kan ses kostnadsfritt på SVT Play.

<https://www.svtplay.se/uppdrag-granskning-nar-jag-inte-langre-minns-dig>

6. Informationsärenden

Beredningsutskotten för läns pensionärsrådet och tillgänglighetsråd Region Norrbotten beslutade den 29 mars 2023 att tillföra en stående punkt på dagordningen för informationsärenden. Punkten kan bland annat omfatta rapporter från hjälpmedelssamverkan och samråd med kollektivtrafikmyndigheten.

Hjälpmedelssamverkan

Samrådsgruppen har inte haft något möte under år 2023. Minnesanteckningar från åren 2020-2022 finns på regionens webbsida.

<https://www.nllplus.se/For-vardgivare-inom-halso--och-sjukvard/Hjalpmedelsportal/Samverkanavtal-II/Samverkan-med-intresseorganisationer/>

Stefan påminner om ”Enkät om synpunkter på hjälpmedel till intresseorganisationer” där regionens hjälpmedelskonsulenter vill veta

- vilket hjälpmedel det gäller
- vilken organisation som lämnar synpunkter
- viktiga funktioner som efterfrågas på hjälpmedlet
- synpunkter på handhavande, rengöring av hjälpmedlet
- synpunkter på brukarinformation/bruksanvisning
- förändrings/förbättringsförslag.

Synpunkter skickas till:

Länsservice Hjälpmedel

Att: Hjälpmedelskonsulenter

Box 507

961 28 Boden

hjalpmedelskonsulenter-lansservice@norbotten.se

Det finns också en blankett att ladda hem.

<https://samarbeta.nll.se/producentplats/hjalpmedelskonsultenternll/Publicera/de/Publik/Informerande/Enk%C3%A4t%20om%20synpunkter%20p%C3%A5%20h%C3%A4lpmedel%20till%20Intresseorganisationer.pdf>

Samverkan med kollektivtrafikmyndigheten

Samverkansgruppen för tillgänglighet i kollektivtrafiken träffas nästa gång den 27 april 2023.

7. Uppföljning av tidigare ärenden

Osteoporos (benskörhet)

Camilla har träffat osteoporosföreningens ordförande och kassör. Hon har även förmedlat kontakt mellan osteoporosföreningen och Stefan Hortlund (S) som är ordförande för regionfullmäktiges uppdragsberedning. Beredningen genomför detta år medborgardialoger om kvinnors hälsa.

Regionen undersöker möjligheterna att i närtid köpa ytterligare en DXA-mätare (bentäthetsmätare).

Vaccination mot bältros, lunginflammation och TBE

Mona har tidigare frågat ifall vaccination mot bältros och TBE är infört eller på gång. Siv undrar om kostnadsfri vaccination mot bältros för personer över 65 år. Jan Erik undrar vad som gäller för vaccination mot lunginflammation.

I dagsläget arbetar folkhälsomyndigheten med en rekommendation och eventuellt beslut om vilka vacciner som skall ingå i det ordinarie vaccinationsprogrammet för barn och det särskilda vaccinationsprogrammet för definerade riskgrupper. Just nu finns ingen generell rekommendation. Regionen följer folkhälsomyndighetens arbete.

Linda Frohm (M) har lämnat in en motion om vaccination mot vattkoppor för barn samt kostnadsfri vaccination mot bältros. Motionen ska behandlas av regionstyrelsen den 10 maj 2023 och av regionfullmäktige den 20-21 juni 2023.

Camilla återkommer i frågan när det finns ny information.

Dialyssköterskor och gästdialys

Regionens politiska majoritet har tidigare fått en skrivelse från dialyssköterskor som beskriver dålig arbetsmiljö och personalbrist. Den politiska ledningen har nyligt träffat representanter för dialyssköterskorna och diskuterat ett antal frågor. Det handlar bland annat om bemanning, löneöversyn och lokaler i Gällivare. Camilla rapporterar om ett bra samtal med samsyn på läget. Regionen söker lösningar för den sköra bemanningssituationen och tittar på lösningar för lokalerna i Gällivare. Löner är inte en fråga för politiken.

Stefan och Ann-Christine uppmärksammar ännu en gång bristen på möjlighet till gästdialys i Norrbotten.

8. Nya ärenden

Nytt sammanträdesdatum

Beredningsutskotten för läns pensionärsrådet och tillgänglighetsråd Region Norrbotten har tidigare fått i uppdrag att undersöka ett alternativt datum för det planerade sammanträdet den 27 november 2023 som ligger på en måndag vilket kan krocka med vissa ledamöters kommunala engagemang.

Läns pensionärsrådet och tillgänglighetsråd Region Norrbotten beslutar att flytta sammanträdet från måndag den 27 november 2023 till fredag den 1 december 2023.

Fyllnadsval

Beredningsutskott för tillgänglighetsråd Region Norrbotten

Länspensionärsrådet och tillgänglighetsråd Region Norrbotten beslutar att välja

- Sven Georén som personlig ersättare för Stefan Simonsson i beredningsutskottet
- Ann-Christine Magnusson som personlig ersättare för Jan Erik Nilsson i beredningsutskottet.

Hjälpmedelssamverkan

Länspensionärsrådet och tillgänglighetsråd Region Norrbotten beslutar att välja

- Gun Pettersson, Funktionsrätt Norrbotten, som personlig ersättare för Margareta Lindblom i gruppen för hjälpmedelssamverkan.

Nominering till etikprövningsmyndigheten

Regionen har möjlighet att nominera en person från någon patientorganisation till ledamot eller ersättare för att representera allmänheten i en av etikprövningsmyndighetens avdelningar. Etikprövningsmyndigheten är en statlig myndighet under utbildningsdepartementet. Huvuduppgiften för allmänföreträdaren är att ur sitt lekmanaperspektiv särskilt bedöma om informationen till forskningspersonerna är objektiv, förståelig och relevant för frågan om deltagande i forskningen. En annan viktig aspekt är att ta ställning till om samtycket är tillräckligt preciserat till det specifika projekt som beskrivits i informationen.

Ledamöter som representerar allmänheten via någon patientorganisation nomineras av utsedda regioner. Region Norrbotten och fyra andra nordliga regioner nominerar alla varsin person till uppdraget som ledamot eller ersättare till regionala etikprövningsmyndigheten i Umeå för perioden 1 januari 2024 till 31 december 2027. Region Västerbotten samordnar nomineringarna och skickar vidare till etikprövningsmyndigheten som tillsätter platserna. Att bli nominerad innebär inte att bli vald, men den som inte blir vald kan komma att tillfrågas senare under mandatperioden om det uppstår vakanser.

Länspensionärsrådet och tillgänglighetsråd Region Norrbotten beslutar att nominera

- Kerstin Öhrling att som representant från en patientorganisation att representera allmänheten i egenskap av ledamot eller ersättare i en av etikprövningsmyndighetens avdelningar.

Sjukresor

Åke delar med sig av en skrivelse från en PRO-medlem i östra Norrbotten.

Skickar till Er min skrivning som jag skickat till NSD Debatt om sjukresor till rehab vid stroke. Rehab har hjälp mig efter min stroke att komma tillbaka i vardagslivet och jag önskar att alla som råkat få en stroke också skulle få den möjligheten. Tyvärr tycker de flesta att sjukresor och besöksavgiften är för mycket 700 kr/gång och de flesta kanske är ensam med låg pension. Finns det någon annan utväg? Bil får man inte köra. Högkostnadsskyddet finns men i början måste man betala.

Camilla informerar om att det pågår en översyn av sjukresor. Det är en komplex fråga med många olika delar. Hon ser bland annat ett behov av samordning och bättre planering vid besök till hälso- och sjukvården.

Ledamöterna diskuterar olika situationer där sjukresor inte fungerar optimalt. Hjördis uppmärksammar att sjukresor ska beställas i förväg samtidigt som flera hälsocentraler har öppen mottagning som inte kräver tidsbokning. Det är en ekvation som inte går ihop.

9. Inspel till strategisk plan 2024-2027

Camilla redogör för processen vid framtagande av ny strategisk plan för Region Norrbotten. I skrivande stund har regionledningen börjat titta på de första delarna av den kommande budgeten. Vissa texter, mål och målformuleringar börjar ta form. Även riktade politiska uppdrag kan bli aktuella i planen men ingenting är färdigt ännu.

Den politiska majoriteten arbetar med att göra om i lednings- och styrningsprocessen samt att minska antalet mål i planen så det blir lättare för verksamheterna att veta vad man ska styra mot. Det är en del av övergången till en mer tillitsbaserad ledning och styrning.

Det finns möjlighet för ledamöterna i läns pensionärsrådet och tillgänglighetsråd Region Norrbotten att komma med inspel till den strategiska planen. Därför avsätts egen tid för respektive råd under detta sammanträde.

Den strategiska planen för 2024-2026 fastställs av regionfullmäktige vid sammanträdet den 20-21 juni 2023.

Läns pensionärsrådet

PRO har inför sammanträdet skickat in ett skriftligt inspel som berör ett antal punkter inom hälso- och sjukvården.

Ingrid vill särskilt uppmärksamma tre viktiga områden till arbetet med regionens strategiska plan. Det är bemanning, utbildning och arbetsmiljö.

Mona har tidigare uppmärksammat frågan om äldrevårdsmottagningar och påminner om den igen. Hon nämner att det finns goda exempel på äldre-vårdsmottagningar i bland annat Jönköping och Stockholm.

Ledamöterna är överens om vikten av att äldres hälsa blir en prioriterad fråga. Det måste finnas geriatrisk kompetens inom hälso- och sjukvården.

Siv ser ett behov av att stärka primärvården. Det behövs kraftfulla åtgärder eftersom primärvården ska vara basen i närsjukvården. Diskussionen övergår till att handla om kontinuitet och stabilitet i verksamheten som trygghet för patienterna. Ledamöterna nämner också vikten av god samverkan mellan kommun, primärvård och slutenvård. I sammanhanget avhandlas även socialstyrelsens rekommendationer om antalet listade patienter per läkare.

Länspensionärsrådet diskuterar situationen för patienter med kognitiv funktionsnedsättning. Flera ledamöter menar att demensvården måste uppmärksammas. Det är viktigt att alla kan få en basal demensutredning i Norrbotten. Det måste också finnas möjlighet till specialiserade utredningar. En expertgrupp för demens är också önskvärt. Ulf menar att det var bättre när utredningarna gjordes på avdelning och inte som nu på hälsocentralerna.

Norrbotten ligger inte bra till när man jämför antalet genomförda demensutredningar med andra regioner. Samtidigt har Norrbotten en allt mer åldrande befolkning. Det är därför nödvändigt att regionen ökar den geriatriska kompetensen inom organisationen.

Mona nämner möjligheten för regionen att öka den geriatriska kompetensen genom stimulansåtgärder i samverkan med Luleå tekniska universitet. Siv fortsätter med en påminnelse om att det även finns bra distansutbildningar och nämner utbildningen till Silviasjuksköterska (sjuksköterska med fördjupade kunskaper om personer med kognitiva sjukdomar och deras närstående) som ett av många bra exempel. Båda medar att regionen skulle kunna få behålla personal med rätt stimulansåtgärder. Siv kommer även att överlämna ett dokument från demensföreningen i Boden med funderingar i olika frågor. Ingrid understryker att fortbildningsdagar är ännu ett bra exempel på aktiviteter för vårdpersonalen.

Äldrevårdsmottagningar kommer på tal igen. En annan lösning skulle kunna vara en stark primärvård med geriatrisk kompetens. Där är utbildning av distriktssköterskor i geriatrisk kompetens ett av förslagen.

Mona informerar om att regeringen stärker arbetet med demens genom att tillföra åtta miljoner kronor. Hon hoppas att regionen följer efter den ambitionen.

Siv påminner om att yngre demenssjuka och anhöriga är i stort behov av stöd. Hon efterfrågar också årliga kvalitetsuppföljningar genom användning av kvalitetsregister i hela regionen och förordar Svedem (svenska registret för kognitiva sjukdomar/demenssjukdomar).

Rehabilitering/habilitering är en annan viktig fråga som uppmärksammas. Det behövs fler rehabiliteringsinsatser. Patienter ”faller ofta mellan stolarna” och får ingen rehabilitering. Här kan dagrehabilitering och liknande insatser göra stor nytta. Ett förslag är gruppträning på hälsocentraler för olika patientgrupper.

Det finns ett önskemål bland ledamöterna om kostnadsfri vaccination mot TBE, lunginflammation och bältros. Många medborgare har inte råd att vaccinera sig.

Många äldre, men även andra norrbottningar, har blivit ensamma och isolerade efter pandemin. Det ökar risken för psykisk ohälsa. Därför är det viktigt med kultursatsningar och liknande initiativ från regionen så att det finns aktiviteter och mötesplatser i Norrbotten.

Det är viktigt att regionen är en attraktiv arbetsgivare. Bemanning och god arbetsmiljö nämns som framgångsfaktorer i den frågan. Eivy understryker vikten av kunskap och kompetent personal. Hon noterar att många anställda har slutat de senaste åren. Det är också viktigt att Norrbotten har en bra hälso- och sjukvård som en del i att vara ett attraktivt län när det handlar om att locka nya invånare till inflyttning i samband med den gröna omställningen.

Många norrbottningar avstår från att skaffa hjälpmedel vid nedsatt hörsel. Ledamöterna diskuterar olika möjliga orsaker. I sammanhanget nämns bristen på syn- och hörselinstruktörer.

PRO uppmärksammar att regionen bara har en mätare för bentäthet (DXA-mätare) och föreslår hälsocentralen Lärkan i Boden för placering av ytterligare en mätare. Camilla informerar om att den mest effektiva placeringen av ännu en mätare är på samma plats som den första för att kunna nyttja kompetensen hos befintlig personal.

Strokeenheten i Kalix finnas kvar. Ledamöterna framför önskemål om liknande mottagningar på fler platser i Norrbotten.

Tandvården är viktig för hela hälsan. Därför är det bra att tandvården verkar vara på väg att hämta sig från den värsta krisen. Nu är det viktigt att regionen arbetar vidare med upprustningen av tandvården.

Enligt diabetesförbundets utvärdering ligger Norrbotten på sista plats när det gäller möjligheten att få vård. Flera ledamöter i läns pensionärsrådet menar att man får diagnos men ingen uppföljning. Här måste regionen se över hela vårdkedjan.

Kerstin påminner om att Region Norrbotten fått låga poäng i diabetesbarometern (en rapport från svenska diabetesförbundet som jämför regionerna när det gäller genomförda uppföljningar av patienters hälsa och behandlingsresultat). Uppsala har lyckats bäst och Norrbotten kan säkert lära sig av deras arbete.

Camilla får frågor om regionens lättakut-mottagningar. Dessa har inte kunnat öppnas på grund av personalbrist.

Ledamöterna framför önskemål om att de lokala patientråden kommer igång så snart som möjligt.

Camilla får frågor om tjänsten ”vårdnära service” som tidigare fanns på några sjukhus. Det var ett sätt att avlasta utbildad vårdpersonal från enklare sysslor som exempelvis förflyttning av patienter och påfyllning i förråd. Önskemålet är att servicen införs igen.

Åke frågar hur regionens hälsosamtal fungerar. Camilla informerar om att regionen erbjuder hälsosamtal till personer som är 40, 50 eller 60 år. I anslutning till samtalen tas även vissa prover. Hon vet inte hur det ser ut på varje hälsocentral men samtalen ska finnas i deras utbud.

Ingrid reflekterar över det läge som uppstått under och efter pandemin vilket har påverkat hälso- och sjukvården mycket. Personalen har slitit och gjort heroiska insatser. Nu har regionen nya utmaningar i form av långa köer till utredning, behandling och operationer. Många patienter får resa långt utanför länet för att få sina insatser. Hon är bekymrad över läget där vårdgivare från södra Sverige har vunnit regionens upphandlingar. Det handlar både om den totala kostnaden för resor och liknande men även den stora utmaningen att resa när man är sjuk. För regionen är det viktigt att både spara pengar och värna om den egna personalen.

Siv uppmärksammar att många avstår från behandling och operation när det är förknippat med långa resor. Alla har heller inte någon som kan följa med och hjälpa till.

Diskussionen övergår till ett exempel där personer som bor i Arjeplog och Arvidsjaur måste åka till Sunderbyn för att få ögoninjektioner. Det är ett enkelt ingrepp som går snabbt. Samtidigt krävs en lång resa där vissa behöver någon som följer med. Frågan är om inte läkaren kan resa i länet.

Camilla sammanfattar ögondiskussionen med en reflektion över ögonsjukvårdens stora utmaningar, regionens läkarbrist och att patienter måste åka utomlans för att få vård vilken både är jämlikt enligt vårdgarantin och ojämlikt ur andra synvinklar. Det pågår en dialog mellan regionen och lokala privata ögonläkare för att hitta framtida lösningar.

Ingrid undrar hur mycket regionen samverkar med Finland och Norge. Åke tar upp samverkan mellan Haparanda och Torneå som har funnits tidigare men avstannat. Mona önskar att många behandlingar ska finnas i hela Norrbotten så att man slipper resa för vårdinsatser. Hon ser dessutom en koppling mellan den situationen och regionens långsiktiga arbete med att locka fler till inflyttning i Norrbotten. Birgitta berättar att regionledningen bevakar vilka regler som gäller eftersom dessa är viktiga att följa vid vårdssamverkan med andra länder.

Tillgänglighetsråd Region Norrbotten

Hjördis har tidigare skickat in ett skriftligt inspel. Det handlar bland annat om att regionen bör inkludera FN:s (Förenta nationernas) konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i den strategiska planen. Konventionen antogs av regeringen år 2009. Beatrice sammankopplar detta med tillgänglighetsmålen i Agenda 2030. Anneli instämmer och menar att funktionshinder måste uppmärksammas i mycket större utsträckning. Det handlar speciellt om jämställdhetsmålet i agendans artikel fem. Hjördis håller med om att situationen för personer med funktionsnedsättning måste synliggöras i fler styrdokument och hänvisar till principen ”syns man inte så finns man inte”.

Birgitta upplyser om att den kommande strategiska planen får ett helt annat upplägg än den förra planen. Precis som Camilla redan nämnt blir det färre antal mål. Regionen inför istället detaljmål i verksamheternas aktivitetsplaner som ska följa den strategiska planen.

Ledamöterna diskuterar regionens framtida införande av det nya journalsystemet Cosmic. Det är ett vårdadministrativt system som kommer att användas av många regioner i Sverige. Camilla noterar att det finns ett intresse för information om Cosmic vid något kommande sammanträde.

Stefan påminner om att många har problem med spärrar, sekretess och liknande när man besöker 1177. Hjördis undrar när 1177 ska bli tillgängligt för skärmläsningsprogram och efterlyser samtidigt en renare och enklare sida som är lättare att navigera på. Hon uppmärksammar också att personer med synnedsättning måste få hjälp att komma igång när regionen byter system och undrar vem som ska ha tid att ge den stöttnen.

Birgitta konstaterar att Cosmic och 1177 inte är lätta frågor. Det är viktigt att kommande system underlättar för medborgarna och det tar hon verkligen med sig.

Hjördis uppmärksammar att den evidensbaserade metoden FaR (fysisk aktivitet på recept) inte fungerar för synskadade utan ledsagare. Anneli påminner om att problemen med FaR även gäller personer med andra funktionsnedsättningar. Där får man heller inte glömma osynliga funktionsnedsättningar. Vidare får personer över 65 år oftast förlita sig på kommunens stöd som oftast bara räcker till handling och liknande. Här måste region och kommun samverka i stödet till personer med funktionsnedsättning.

Stefan undrar ifall frågor med koppling till situationen när det gäller dialys i Norrbotten passar i den strategiska planen. Ann-Christine önskar att frågan om utebliven gästdialys uppmärksammas på hög instans. Birgitta svarar att frågorna är för detaljerade för en strategisk plan men kan tas upp i andra sammanhang så det är bra att detta uppmärksammas.

Stefan frågar hur det går med frågan om patientföreningars möjlighet att nå ut med information om sin verksamhet via hälso- och sjukvården. Frågan är även uppmärksammas av regionfullmäktiges sjukvårdsberedning i samband med 2022 års medborgardialoger om rehabilitering. Tyvärr har regionstyrelsens svar på beredningens verksamhetsrapport försenats. Svaret behandlas av regionstyrelsen den 10 maj eller den 13 juni och av regionfullmäktige den 20-21 juni 2023.

Vid beredningsutskottens senaste sammanträde den 29 mars 2023 lämnade Jan Erik ett önskemål om att regionen övergår från transrektal biopsi till transperineal biopsi. Metoden reducerar användningen av antibiotika och risken för infektioner till ett minimum. Nu upprepar han samma önskemål.

Gudrun uppmärksammar situationen inom tandvården där bemanningen är låg och köerna långa. Det råder inte ett jämlikt utbud i Norrbotten. Jan Erik instämmer och nämner Jokkmokk som ett exempel med dåligt fungerande tandvård.

Den långa kön till ögonoperationer uppmärksammas av flera ledamöter som nämner olika exempel. Camilla förklarar att regionen har upphandlat ögonsjukvård för att kunna motsvara kraven i vårdgarantin. Inga företag i Norrbotten klarade kraven i upphandlingen. Därför skickas patienter främst till Stockholm. Samtidigt pågår dialog mellan Region Norrbotten och lokala vårdgivare för att söka framtida lösningar. Jan Erik undrar om det finns möjlighet och utrymme för regionen att tillfälligt ta emot läkarteam från övriga Sverige för operationer på plats. Camilla svarar att den möjligheten ingår i den totala översynen av ögonsjukvården.

Det finns nationella riktlinjer för diabeteshjälpmedel. Några ledamöter uppfattar situationen som att patienter i Norrbotten inte kan få hjälpmedel enligt riktlinjerna på grund av regionens ekonomi.

Flera ledamöter vittnar om stor tröghet i samverkan mellan regionen och kommunerna. Det avspeglar sig bland annat i problem vid mottagning i hemmet efter utskrivning. Här finns det mycket att göra.

Sammanfattning

Camilla sammanfattar de båda rådens inspel till den kommande strategiska planen, reflekterar över vissa ämnen och frågor samt tackar för alla inspel.

Birgitta tackar också för inspelen och understryker hur värdefullt och intressant det är att få reflektioner från personer som är direkt berörda av frågorna. Mycket sammanfaller dessutom med regionens identifierade utvecklingsområden.

10. Övriga frågor

Mammografi

Stefan frågar om regionens ambition att utöka åldersspannet för mammografi upp till 80 år.

Just nu följer regionen de nationella riktlinjerna från socialstyrelsen om mammografi upp till 74 års ålder. Camilla har ingen information om hur arbetet går med att pröva om åldersspannet är möjligt att utöka.

11. Sammanträdet avslutas

Enligt den fastställda planen sammanträder läns pensionärsrådet och tillgänglighetsråd Region Norrbotten nästa gång 2023-09-22.

Innan dess sammanträder beredningsutskotten 2023-09-06 klockan 13.00.

Camilla tackar ledamöterna för sitt engagemang och avslutar sammanträdet.